

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/15075
GK.11

Sayı: 48335108.610.01/ 225383
Konu: Soru Önergesi (7/15075)

25/10/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.07.2017 tarihli ve 108446 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN'ın, Yapımı tamamlanmış, devam eden ve düşünülen HES projelerine, canlı yaşamını korumak için yapılan çalışmalara ve HES'lerin göçe etkisine ilişkin, 7/15075 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:

Cevabi Yazı (2 sayfa)

**VAN MİLLETVEKİLİ BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN'IN
7/15075 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Kamuoyunun itirazlarına ve kimi tekil örneklerde yargı kararlarına rağmen HES inşaatlarının devam etmesinin yasal dayanağı nedir?*

SORU 2. *Yapımı devam eden HES'lerin illere göre dağılımı nedir?*

SORU 3. *Yapımı tamamlanmış olan HES'lerin illere göre dağılımı nedir?*

SORU 4. *Yapılması düşünülen HES'lerin sayısı kaçtır? Bunların illere göre dağılımı nedir?*

SORU 5. *Tüm bu HES'lerin kamuya olan toplam maliyeti ne kadar olacaktır?*

SORU 6. *Ayrancılar ve Yukarı Mercan HES'lerinin yarattığı tahribat iddiaları doğru mudur?*

SORU 7. *HES projelerinde canlı yaşamını korumak adına yaptığınız çalışmalar nelerdir?*

SORU 8. *HES'lerin yapıldığı bölgelerde, yöre dışına göç oranındaki değişim ne şekildedir? Bu yönde bir çalışma yapılmış mıdır?*

SORU 9. *HES projeleri tamamlandığında Türkiye'nin yıllık enerji ihtiyacının ne kadarının buralardan karşılanması beklenmektedir?*

CEVAP 1-9. HES projelerinde regülatör yapılarına nehirdeki canlı hayat dikkate alınarak, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununda yer alan "...Akarsular üzerinde kurulmuş ve kurulacak olan baraj ve regülatör gibi tesislerde su ürünlerinin geçmesine mahsus balık geçidi veya asansörlerin yapılması ve bunların devamlı olarak işler durumda bulundurulması mecburidir." hükmü çerçevesinde ve SKHA yönetmeliğinin Ek-1 (Ek fıkra:RG-4/7/2012-28343) maddesi uyarınca, uygun nitelikte balık geçidi inşa edilip balık geçişlerini mümkün kılacak şekilde işletilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 14. Maddesi gereğince, dere yatağına canlıların yaşaması için tabii hayat suyu bırakılmaktadır.

2016 yılında Türkiye'nin toplam enerji üretimi 270000 GWh olup, bunun 67100 GWh'ı (%25) HES'lerden üretilmiştir. 2017 yılının ikinci yarısı itibari ile 138413 GWh enerji üretilmiş olup, bunun 35316 GWh'i (%25,6) HES projeleri tarafından üretilmiştir. Teknik ve ekonomik olarak hidroelektrik üretim potansiyelinin 180000 GWh/yıl olması beklenmektedir.

HES'lerin illere göre dağılımını gösterir tablo ekte verilmiştir.

HES'LERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İL	ETÜT - PROJE			İNŞAAT			İŞLETME			TOPLAM		
	ADET	KURULU GÜÇ (MW)	ENERJİ (GWh/yıl)	ADET	KURULU GÜÇ (MW)	ENERJİ (GWh/yıl)	ADET	KURULU GÜÇ (MW)	ENERJİ (GWh/yıl)	ADET	KURULU GÜÇ (MW)	TOPLAM ENERJİ ÜRETİMİ (GWh/yıl)
BURSA	4	167,2	349,52	-	-	-	13	190,03	668,54	17	357,234	1018,06
KOCAELİ	1	1,746	5,25	-	-	-	1	0,38	1,44	2	2,126	6,69
İZMİR	1	2	8	-	-	-	0	0,00	0	1	2	8
MANİSA	1	5,3	14,7	-	-	-	1	69,00	193	2	74,3	207,7
ESKİŞEHİR	3	109,6	285,89	-	-	-	5	590,53	1425,46	8	700,13	1711,35
KÜTAHYA	2	2,182	10,664	-	-	-	3	16,58	67,916	5	18,762	78,58
BİLECİK	4	60,57	201,019	-	-	-	3	21,88	122,11	7	82,447	323,129
SAKARYA	4	66	261,27	1	0,49	2,72	5	49,58	277,39	10	116,074	541,38
KONYA	4	47,103	141,039	-	-	-	5	19,15	86,4	9	66,248	227,439
KARAMAN	3	33,869	87,35	1	3,72	14,18	9	528,41	1964,9	13	565,994	2066,43
NİĞDE	-	-	-	-	-	-	1	0,07	0,6	1	0,0688	0,6
ANKARA	2	5,15	19,696	1	8,33	35,61	5	285,31	1011	8	298,789	1066,306
BOLU	3	16,145	56,505	-	-	-	8	130,18	388,31	11	146,322	444,815
DÜZCE	5	22,959	88,583	-	-	-	7	89,28	301,998	12	112,236	390,581
ÇANKIRI	-	-	-	1	7	58,02	1	1,06	5	2	8,06	63,02
ÇORUM	1	12	40	1	23,56	96,06	4	345,70	1141	6	381,26	1277,06
KIRIKKALE	1	10,06	26,77	-	-	-	2	33,70	178,36	3	43,76	205,13
ADANA	11	147,031	471,61	3	11,68	50,92	24	1594,64	5632,289	38	1753,35	6154,819
HATAY	5	35,697	124,68	1	3,3	15,15	2	10,32	36,86	8	49,317	176,69
MERSİN	7	117,04	332,23	1	15	68,76	23	589,11	2239,7	31	721,148	2640,69
OSMANİYE	6	28,704	96,812	-	-	-	17	1084,59	3877,59	23	1113,294	3974,402
SAMSUN	2	14,83	38,54	1	2,7	9,07	8	1362,65	3625,97	11	1380,18	3673,58
AMASYA	-	-	-	-	-	-	11	163,57	576,105	11	163,57	576,105
ORDU	11	250,525	873,864	2	114,2	357,3	13	353,48	1283,98	26	718,204	2515,144
TOKAT	2	5,83	25,49	5	156,22	615,86	10	358,90	1830,66	17	520,95	2472,01
SINOP	1	6,88	22,84	-	-	-	5	552,93	1603,94	6	559,81	1626,78
ERZİNCAN	11	622,589	1890,987	-	-	-	13	284,51	1035,944	24	907,097	2926,931
ERZURUM	25	492,807	1410,653	3	24,748	82,203	26	769,89	2552,15	54	1287,447	4045,006
AĞRI	4	31,822	87,268	-	-	-	0	0,00	0	4	31,822	87,268
ELAZIĞ	5	449,674	978,265	4	30,28	120,15	10	2433,79	9337,77	19	2913,739	10436,185
MALATYA	9	112,428	420,454	5	31,5	132,932	10	64,68	290,74	24	208,606	844,121
BİNGÖL	11	315,177	974,797	5	1284,86	3051,09	3	51,44	150,98	19	1651,473	4176,867
TUNCELİ	3	223,236	650,35	-	-	-	4	105,76	416,75	7	328,996	1067,1
DİYARBAKIR	3	152,11	392,08	-	-	-	6	2051,65	7948,095	9	2203,763	8340,175
BATMAN	7	238,735	795,57	-	-	-	2	250,00	708,34	9	488,735	1503,91
SİRT	7	445,04	1279,4	4	1124,7	2847,6	4	344,48	1097,3	15	1914,224	5224,3
ŞIRNAK	12	576,586	1591,68	-	-	-	1	0,64	1,2	13	577,226	1592,88
MARDİN	-	-	-	1	1200	3930	1	4,80	16,8	2	1204,8	3946,8
KAYSERİ	3	37	118,9	1	12,32	48,49	10	249,71	1132,91	14	299,032	1300,3
YOZGAT	2	15,695	52,167	-	-	-	1	2,87	13,2	3	18,564	65,367
NEVŞEHİR	-	-	-	-	-	-	5	87,13	359,57	5	87,13	359,57
ANTALYA	14	254,009	791,006	3	63,02	301,85	22	894,86	2980,45	39	1211,892	4073,306
Ş.URFA	1	0,5	1,75	-	-	-	3	3128	11540	4	3128,5	11541,75
VAN	12	303,65	988,14	1	6,07	20,7	6	61,42	232,16	19	371,14	1241
MUŞ	2	20,1	69,94	1	280	862,03	5	173,06	528,93	8	473,16	1460,9
BİTLİS	6	156,66	532,081	2	83,16	253,45	2	0,595	3	10	240,415	788,531
HAKKARİ	15	1158,83	3606,143	-	-	-	3	47,71	160,42	18	1206,542	3766,563
İSPARTA	4	12,533	34,354	2	5,406	18,93	9	204,76	675,67	15	222,697	728,954
AFYON	-	-	-	-	-	-	1	3,00	22,3	1	3	22,3
SİVAS	9	79,776	240,29	1	17,26	84,05	20	380,03	1412,8	30	477,066	1737,14
K.MARAŞ	14	90,46	317,62	1	2,57	8,98	37	1275,85	3793,02	52	1368,88	4119,62
ADİYAMAN	7	68,563	220,591	1	10,09	34,44	13	190,76	762,72	21	269,413	1017,751
GAZİANTEP	-	-	-	-	-	-	3	191,25	663,52	3	191,25	663,52
AYDIN	-	-	-	1	125,866	332,834	6	138,28	424,35	7	264,146	757,184
DENİZLİ	4	24,92	98,63	3	14,025	71,229	11	168,56	477,844	18	207,506	647,703
MUĞLA	6	110,11	379,91	1	0,244	2,21	11	311,67	1158,72	18	422,027	1540,84
TRABZON	27	257,806	790,404	3	39,86	144,55	45	559,06	1971,373	75	856,73	2906,327
RİZE	15	333,611	1149,278	2	15,29	61	14	336,51	1333,4	31	685,407	2543,678
GİRESUN	17	286,985	806,005	2	23,38	81,17	37	1051,26	3722,097	56	1361,623	4609,272
GÜMÜŞHANE	13	112,76	292,01	-	-	-	10	427,12	1231,85	23	539,877	1523,86
BAYBURT	4	31,24	96,887	-	-	-	3	25,70	94,55	7	56,944	191,437
KASTAMONU	9	109,638	302,654	1	20,655	80	10	85,40	282,6	20	215,692	665,254
BARTIN	1	6,46	24,53	1	19,56	58,68	2	7,31	24	4	33,334	107,21
ZONGULDAK	1	9	31,5	-	-	-	3	44,90	181,42	4	53,903	212,92
KARABÜK	3	22,08	76,26	1	43	109,7	3	71,34	250,43	7	136,416	436,39
BALIKESİR	2	19,239	67,305	-	-	-	3	35,45	140,56	5	54,692	207,865
BURDUR	-	-	-	1	1,887	5	-	-	-	1	1,887	5
ÇANAKKALE	-	-	-	1	2,49	8,715	-	-	-	1	2,49	8,715
KARS	4	38,02	130,71	1	95,52	346,323	9	148,87	522,218	14	282,411	999,251
İĞDIR	1	10,201	34,93	0	0	0	3	22,89	87,88	4	33,087	122,81
ARTVİN	29	626,063	1869,406	10	700,731	2188,012	22	1688,43	5427,948	61	3015,227	9485,366
ARDAHAN	3	360,249	857,24	1	75,16	167,232	5	160,75	499,478	9	596,157	1523,95
TOPLAM	409	9384,783	28034,467	82	5699,852	16777,2	603	26977,164	94207,97	1094	42061,799	139019,64